

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ТРЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ

ДОКЛАД
за първо гласуване

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх.№	653-03-17
Дата	29 / 02 / 2016 г.

1429

Ищ

Относно: законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 454-01-10, внесен от Волен Николов Сидеров и група народни представители на 27.10.2014 г.; законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 554-01-74, внесен от Валери Симеонов Симеонов и група народни представители на 08.04.2015 г.; законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 554-01-95, внесен от Явор Илиев Хайтов и група народни представители на 20.05.2015 г.; законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 554-01-102, внесен от Георги Стоянов Кадиев на 26.05.2015 г.; законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 554-01-140, внесен от Лютви Ахмед Местан и група народни представители на 22.07.2015 г.; законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 554-01-141, внесен от Лютви Ахмед Местан и група народни представители на 22.07.2015 г.; законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 554-01-172, внесен от Настимир Ананиев Ананиев и група народни представители на 05.11.2015 г.; законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 654-01-13, внесен от Михо Димитров Михов и група народни представители на 16.02.2016 г.; законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 654-01-14, внесен от Настимир Ананиев Ананиев и група народни представители на 18.02.2016 г.; законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 654-01-16, внесен от Петър Владиславов Славов и Мартин Димитров Димитров на 19.02.2016 г.; законопроекта за допълнение на Изборния кодекс № 654-01-18, внесен от Димитър Андреев Делчев и група народни представители на 22.02.2016 г.; законопроекта за изменение и допълнение на Изборния кодекс № 654-01-19, внесен от Димитър Андреев Делчев и група народни представители на 22.02.2016 г.; законопроекта за изменение и допълнение на Изборния кодекс № 654-01-20, внесен от Цветан Генчев Цветанов и група народни представители на 22.02.2016 г. и законопроекта за изменение и допълнение на Изборния кодекс № 654-01-22, внесен от Корнелия Петрова Нинова и група народни представители на 23.02.2016 г.

На свое заседание, проведено на 24 февруари 2016 г. Комисията по правни въпроси обсъди горепосочените законопроекти за изменение и допълнение на Изборния кодекс.

На заседанието присъстваха: от президентството на Република България: г-жа Петя Тянкова - секретар по правни въпроси на президента на Република България и г-жа Румяна Коларова - секретар по образование, наука и гражданско общество на президента на Република България; от Министерството на външните работи: г-н Иларион Иларионов - съветник на министъра на външните работи и г-жа Ана Николова - старши юрисконсулт в дирекция „Правна“; г-н Божидар Божанов - съветник на заместник министър-председателя по коалиционна политика и държавна администрация и министър на вътрешните работи.

На заседанието присъстваха и: г-н Огнян Димитров от сдружение „Експерти на гражданското общество“; г-н Георги Илиев, г-жа Боряна Панчева, г-н Антон Ангелов и г-н Борис Рангелов от Инициативен комитет „Гласувай без граници“.

От името на вносителите, законопроектът за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 454-01-10, внесен от Волен Николов Сидеров и група народни представители на 27.10.2014 г., беше представен от г-н Илиан Тодоров. Със законопроекта се цели въвеждане на изискванията за минимален общообразователен ценз при упражняване на правото на гласуване на всеки български гражданин. Предвижда се въвеждането на задължително гласуване, което би прекратило практиките на контролирането на вота и купуването на гласове.

От името на вносителите, законопроектът за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 554-01-74, внесен от Валери Симеонов Симеонов и група народни представители на 08.04.2015 г., беше представен от г-н Валери Симеонов. Той обоснова основните положения във внесеня законопроект относно въвеждането на задължително гласуване, последиците при неупражняване на избирателното право, условията и реда за образуване на секции. Предвижда се пред всяка изборна секция да има табло, на което да са описани телефоните за връзка с районно управление на МВР и съответно дежурен районен прокурор. Със Законопроекта се определя и по какъв начин да се провежда гласуването в държавите извън територията на България – в държави в Европейския съюз и в държави, които не са в Европейския съюз, като се разкриват допълнителни секции по местоживеене в Европейския съюз, а в държави, които не са членове на Европейския само в секции, образувани в дипломатическите представителства на България.

Г-н Румен Йончев представи мотивите на законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 554-01-95, внесен от Явор Илиев Хайтов и група народни представители на 20.05.2015 г. Той посочи, че със законопроекта се цели усъвършенстване на правната уредба на статута на

Централната изборителна комисия и уточняване на реда за формиране на състава ѝ като колективен орган, като се предлага членовете на ЦИК да могат да бъдат допълвани с още членове, предложени от партиите и коалициите, успели да излъчат представители в Европейския парламент.

Законопроектът за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 554-01-102 беше представен от неговия вносител г-н Георги Кадиев. Със законопроекта се предлага разрешаването на агитация на езици, различни от българския. Внесеното предложение за промяна на Изборния кодекс запазва и доразвива същността на идеята предизборната кампания да се води на разбираем от всички език, като предвижда да се осигури едновременен и точен превод на български език.

Г-н Четин Казак представи мотивите на законопроектите за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 554-01-140 и № 554-01-141, внесени от Лютви Местан и група народни представители. Със законопроектите се предлага да се завиши прагът за преференциален избор на кандидатите за общински съветници, като се обвърже изискването за минимална представителност на избора посредством изравняването му с общинската изборителна квота. Цели се и увеличаване на прага за образуване на кметство в Закона за административно териториалното устройство на Република България, въз основа на който се насрочват избори за кмет на кметство. Въвежда се възможността за използването на майчин език по време на предизборната кампания, от лица които се самоопределят като принадлежащи към малцинствени групи в Република България.

От името на вносителите, законопроектите за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 554-01-172 и № 654-01-14, внесени от Настимир Ананиев Ананиев и група народни представители бяха представени от г-н Антони Тренчев. Той отбеляза, че с тях се цели оптимизирането на процеса по преброяване на гласовете от изборите чрез въвеждане на машинно преброяване и чрез увеличаване броя на членовете на районните и общинските изборителни комисии. Предвижда се създаването на комисия за дистанционното електронно гласуване с цел организационното му осигуряване и се предлага измененията, свързани с него, да влязат в сила две години след обнародването, за да се предостави възможност за разработване и внедряване на системата за дистанционното електронно гласуване, както и за осигуряване на средства за електронна идентификация на достатъчен брой изборители.

Г-н Лъчезар Никифоров представи мотивите на законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 654-01-13, внесен от Михо Димитров Михов и група народни представители на 16.02.2016 г. Със законопроекта се въвежда възможността при вече избран състав на

Централната изборителна комисия, когато след проведени последващи избори за народни представители или за членове на Европейския парламент има нови парламентарно представени партии и коалиции, съставът му да се допълва с по един член, предложен от тях. Предвижда се съдопроизводството по изборните дела да се реализира пред административните съдилища.

Народният представител Петър Славов представи законопроект № 654-01-16, като акцентира върху предложенията относно изборителния район в чужбина, засилването на преференцията, отпадане на номерацията на политическите партии в бюлетините и професионализация на изборната администрация чрез задължителното избиране в състава на изборителните комисии на поне едно лице с опит в провеждането на избори. Предлага се увеличаване на броя на секциите, в които да се използва машинното гласуване.

Г-н Делчев представи законопроектите за изменение и допълнение на Изборния кодекс № 654-01-18 и № 654-01-19. Той отбеляза, че със законопроектите се предлага въвеждането на изрична забрана за извършване на предизборна агитация от служители на вероизповеданията. Цели се предотвратяване на възможността за използване на религиозните убеждения на гражданите в процеса на формиране на тяхното мнение, въз основа на което те правят политическия си избор. Предлага се въвеждането на активна регистрация на изборителите на всеки 10 години, вследствие на която се актуализират изборителните списъци. Предвижда се премахване номерата на партиите в бюлетината като средство, даващо възможност за контролиран вот. Предвижда се в половината от секциите в страната на следващите избори да има машинно гласуване, като поне половината от тези секции, в които има машинно гласуване, да бъдат в големите градове, т.е. в градовете с над 100 хиляди души население.

Законопроектът за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 654-01-20, внесен от Цветан Генчев Цветанов и група народни представители на 22.02.2016 г. беше представен от г-н Данаил Кирилов. Предлага се право да гласуват да имат и лица, изтърпяващи наказание лишаване от свобода за престъпления, които не са тежки, както и поставените под ограничено запрещение. Предвижда се връщане на административния ред за обжалване на заповедта на кмета за образуване на секции пред областния управител и административния съд, а не пред съответните изборителни комисии. Предлага се регламентирането на правомощие на Централната изборителна комисия да приема правила по прилагането на кодекса. При провеждане на избори за народни представители се предвижда създаването на 32-ри многомандатен изборителен район „Чужбина“, като се предоставя възможност

избирателите извън страната да гласуват за кандидатски листи и с предпочитание, а не единствено за партия и коалиции. Предвижда се намаляване на периода на предизборната кампания на 21 вместо 30 дни преди деня на вота. Предлага се промяна, свързана с прага на предпочитиите относно общинските съветници. Прагът от 7% се запазва, но не от общинската изборителна квота, а от подадените гласове за съответната листа, както е във вота за депутати и евродепутати. С промените се предлага още изборният ден да започва в 7 часа, а не в 6 сутринта, както досега, и да приключва в 20 часа вместо в 19 ч.

Г-н Филип Попов представи законопроекта за изменение и допълнение на Изборния кодекс № 654-01-22, внесен от Корнелия Петрова Нинова и група народни представители на 23.02.2016 г. С него се цели въвеждането на по-ясна регламентация на провеждането на изборите и законово ограничаване и премахване на възможностите за манипулация на изборните резултати при установяването им от секционните изборителни комисии и отчитането им пред общинската или районната изборителна комисии. Предлагат се промени, свързани с условията за назначаване на секционните изборителни комисии, регистрирането на наблюдатели, поправките и начините на отстраняване на грешки в протоколите, получаването на копия от протокол, опаковането на изборните книжа и материали, правилата за повторно преброяване на гласове, поставяне на кабинии за гласуване.

В обсъждането на законопроектите взеха участие всички народни представители. Те се обединиха около необходимостта от разширяване на способите за гласуване и отбелязаха възможността за въвеждане на дистанционно електронно гласуване след осигуряване на достатъчно гаранции за тайната на вота и изясняване на механизма за реализирането му. Предложенията за регламентиране на възможност предизборната кампания да се води и на друг език, освен българския, получиха подкрепа от народните представители Четин Казак, Хамид Хамид и Георги Кадиев и не бяха подкрепени от мнозинството членове на Комисията. Народният представител Димитър Делчев акцентира върху темата за майчиния език с това че същата е деликатна, и че международните договори и Конституцията стимулират и разрешават да се общува на майчин език. Но следва да се съобрази, че българският език като официален е езикът, който трябва да се ползва при предизборната кампания и затова съвсем уважително няма да подкрепи направеното предложение.

Във връзка с предложението за намаляване на периода на предизборната кампания, г-н Явор Хайтов обърна внимание върху необходимостта от увеличаване на периода на кампанията при провеждането на президентски избори. В подкрепа на намаляването на предизборната кампания се изказаха народните представители Емил

Димитров, Кирил Калфин, Свилен Иванов, Димитър Лазаров и Данаил Кирилов.

Г-н Данаил Кирилов аргументира намаляването на периода на предизборната кампания с намаляване на разходите за публичен ресурс икономия на държавни и за общински средства. Защото през този период от време се ангажира значителен обществен ресурс. Ангажира се Българска национална телевизия, Българско национално радио, ангажират се шабовете, които осигуряват изборния процес. Това са областни управители, общински администрации плюс дейността и работата на комисиите.

След проведеното гласуване, Комисията по правни въпроси:

- с 3 гласа „за”, 6 гласа „против“ и 6 гласа „въздържал се” предлага на Народното събрание да не приеме на първо гласуване законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 454-01-10, внесен от Волен Николов Сидеров и група народни представители на 27.10.2014 г.;

- с 12 гласа „за”, 3 гласа „против“ и 1 глас „въздържал се” предлага на Народното събрание да приеме на първо гласуване законопроекта за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 554-01-74, внесен от Валери Симеонов Симеонов и група народни представители на 08.04.2015 г.

- с 13 гласа „за”, 0 гласа „против“ и 1 глас „въздържал се” предлага на Народното събрание да приеме на първо гласуване законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 554-01-95, внесен от Явор Илиев Хайтов и група народни представители на 20.05.2015 г.

- с 5 гласа „за”, 1 глас „против“ и 7 гласа „въздържал се” предлага на Народното събрание да не приеме на първо гласуване законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 554-01-102, внесен от Георги Стоянов Кадиев на 26.05.2015 г.

- с 13 гласа „за”, 2 гласа „против“ и 0 гласа „въздържал се” предлага на Народното събрание да приеме на първо гласуване законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 554-01-140, внесен от Лютви Ахмед Местан и група народни представители на 22.07.2015 г.

- с 5 гласа „за”, 3 гласа „против“ и 7 гласа „въздържал се” предлага на Народното събрание да не приеме на първо гласуване законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 554-01-141, внесен от Лютви Ахмед Местан и група народни представители на 22.07.2015 г.

- с 15 гласа „за”, 0 гласа „против“ и 0 гласа „въздържал се” предлага на Народното събрание да приеме на първо гласуване

законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 554-01-172, внесен от Настимир Ананиев Ананиев и група народни представители на 05.11.2015 г.

- с 16 гласа „за”, 0 гласа „против“ и 0 гласа „въздържал се” предлага на Народното събрание да приеме на първо гласуване законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 654-01-13, внесен от Михо Димитров Михов и група народни представители на 16.02.2016 г.

- с 9 гласа „за”, 0 гласа „против“ и 7 гласа „въздържал се” предлага на Народното събрание да приеме на първо гласуване законопроект за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 654-01-14, внесен от Настимир Ананиев Ананиев и група народни представители на 18.02.2016 г.

- с 10 гласа „за”, 0 гласа „против“ и 6 гласа „въздържал се” предлага на Народното събрание да приеме на първо гласуване законопроекта за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 654-01-16, внесен от Петър Владиславов Славов и Мартин Димитров Димитров на 19.02.2016 г.

- с 12 гласа „за”, 0 гласа „против“ и 4 гласа „въздържал се” предлага на Народното събрание да приеме на първо гласуване законопроекта за допълнение на Изборния кодекс, № 654-01-18, внесен от Димитър Андреев Делчев и група народни представители на 22.02.2016 г.

- с 7 гласа „за”, 3 гласа „против“ и 6 гласа „въздържал се” предлага на Народното събрание да не приеме на първо гласуване законопроекта за изменение и допълнение на Изборния кодекс, № 654-01-19, внесен от Димитър Андреев Делчев и група народни представители на 22.02.2016 г.

- с 12 гласа „за”, 0 гласа „против“ и 3 гласа „въздържал се” предлага на Народното събрание да приеме на първо гласуване законопроекта за изменение и допълнение на Изборния кодекс № 654-01-20, внесен от Цветан Генчев Цветанов и група народни представители на 22.02.2016 г.

- с 8 гласа „за”, 0 гласа „против“ и 7 гласа „въздържал се” предлага на Народното събрание да приеме на първо гласуване законопроекта за изменение и допълнение на Изборния кодекс № 654-01-22, внесен от Корнелия Петрова Нинова и група народни представители на 23.02.2016 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯ ПО ПРАВНИ ВЪПРОСИ:

ДАНАИЛ КИРИЛОВ